

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Igor Zgoliński

SSN Paweł Kołodziejcki (sprawozdawca)

w sprawie **M.G.**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 26 lutego 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Sulęcinie

z dnia 10 lutego 2022 r., sygn. akt II K 345/21

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Sulęcinie do ponownego rozpoznania.**

Paweł Kołodziejcki

Marek Siwek

Igor Zgoliński

UZASADNIENIE

W części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 10 lutego 2022 r., sygn. akt II K 345/21 ustalono, że M.G. w toczących się przeciwko niemu postępowaniach karnych został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Stargardzie VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Pyrzycach z dnia 5 czerwca 2019 r., sygn. akt VII K 427/18, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 20 kwietnia 2018 r. – na karę 1 roku pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 czerwca 2020 r., sygn. akt II K 502/19, za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełniony w okresie od dnia 27 lutego 2018 r. do dnia 9 maja 2018 r. – na karę 2 lat pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. akt II K 267/19, za przestępstwo z art. 262 § 2 k.k. popełnione w okresie od dnia 18 do dnia 19 lipca 2018 r. – na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W części dyspozytywnej przedmiotowego wyroku Sąd Rejonowy w Sulęcinie orzekł, co następuje:

- I. na podstawie „*art. 85 § 1 kk i art. 86 § 1 kk*” połączył skazanemu wszystkie wymienione w części wstępnej kary jednostkowe pozbawienia wolności, a w ich miejsce wymierzył karę łączną 5 lat pozbawienia wolności;
- II. w pozostałym zakresie połączone wyroki pozostawił do odrębnego wykonania;
- III. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa.

W dniu 17 lutego 2022 r. obrońca skazanego M.G. złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia ww. wyroku łącznego (w całości) i doręczenie jego odpisu wraz z uzasadnieniem (k. 29-30). Doręczenie to nastąpiło w dniu 7 marca 2022 r. (k. 37). Wyrok ten – wobec braku jego zaskarżenia – uprawomocnił się w dniu 22 marca 2022 r. (k. 38).

W dniu 17 grudnia 2025 r. (data prezentaty) kasację od ww. wyroku łącznego wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając to orzeczenie w całości, na korzyść skazanego M.G. Skarżący zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku łącznego naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 573 § 2 k.p.k. w zw. z art. 117 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 134 § 2 k.p.k. i w zw. z art. 6 k.p.k., polegające na wadliwym uznaniu, że zawiadomienie skazanego M.G. o terminie rozprawy w przedmiocie wydania wyroku łącznego, wysłane na adres Kancelarii Adwokackiej, zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego i obrońcy nieobecność w sytuacji, gdy skazany był pozbawiony wolności, co wynikało z treści wniosku adwokata i obligowało Sąd do doręczenia M.G. zawiadomienia o terminie pierwszej rozprawy wraz z pouczeniem o przysługujących mu prawach, za pośrednictwem administracji zakładu karnego, w konsekwencji czego skazany został pozbawiony prawa do osobistej obrony, w tym poddania wyroku łącznego kontroli Sądu wyższej instancji”*.

W związku z powyższym, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sulęcinie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, tym samym mogła zostać rozpoznana i uwzględniona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Podzielić należy stanowisko skarżącego, że sąd rejonowy w toku postępowania o wydanie wyroku łącznego dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego poprzez nienależyte wykonanie obowiązku zawiadomienia skazanego M.G. o terminie rozprawy, a następnie wadliwe uznanie, że zawiadomienie to zostało skazanemu prawidłowo doręczone. Uchybienia te rzutowały na rzetelność przeprowadzonego postępowania i skutkowały rażącym naruszeniem prawa skazanego do obrony, mogącym mieć istotny wpływ na treść wydanego w niniejszej sprawie wyroku łącznego.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że Sąd Rejonowy w Sulęcinie – już od chwili wszczęcia postępowania zainicjowanego wnioskiem obrońcy o wydanie wyroku

łącznego (data pisma: 26 lipca 2021 r.; data wpływu na prezentację: 4 sierpnia 2021 r.) – dysponował informacją, że skazany M.G. osadzony jest w Zakładzie Karnym w C., tj. na terenie Republiki Federalnej Niemiec (k. 1). Okoliczność ta, wprost wynikająca z treści przedmiotowego wniosku, niewątpliwie powinna stanowić dla sądu rejonowego asumpt do rozważenia kwestii właściwego sposobu doręczenia pism sądowych adresowanych do osoby pozbawionej wolności, w tym zawiadomień o planowanych terminach czynności procesowych. W tym kontekście należy bowiem zauważyć, że w myśl art. 134 § 2 k.p.k. osobom pozbawionym wolności doręcza się pismo za pośrednictwem administracji odpowiedniego zakładu. Oczywiście jest przy tym, że skazany, jako strona postępowania, ma prawo wziąć udział w rozprawie toczącej się w przedmiocie wydania wyroku łącznego, choć jego osobiste stawiennictwo nie jest obowiązkowe, chyba że sąd postanowi inaczej (art. 573 § 2 zd. pierwsze k.p.k.). Konsekwencją powyższego jest zatem obowiązek zawiadomienia skazanego, jako uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej, o jej czasie i miejscu, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 117 § 1 k.p.k.). Stosowanie zaś do dyspozycji art. 117 § 2 k.p.k., czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiała się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona, oraz jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że niestawiennictwo wynikało z powodów żywiołowych lub innych wyjątkowych przyczyn, a także wtedy, gdy osoba ta usprawiedliwiła należycie niestawiennictwo i wnosi o nieprzeprowadzanie czynności bez jej obecności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje, że zawiadomienie o terminie rozprawy kierowane do skazanego M.G. (wraz z pouczeniem o przysługujących mu prawach) – zgodnie z zarządzeniem sędziego z dnia 26 listopada 2021 r. (k. 23) – wysłane zostało na adres kancelarii jego obrońcy – adw. A.H. Obrońca potwierdziła odbiór zarówno zawiadomienia kierowanego do niej osobiście, jak również zawiadomienia kierowanego do skazanego (k. 25-26). Na rozprawie przed Sądem Rejonowym w Sulęcinie, która odbyła się w dniu 10 lutego 2022 r., nie stawiał się zarówno skazany M.G., jak też jego obrońca – adw. A.H. (w protokole błędnie wpisano „A.”), przy czym sąd ten uznał, że wyżej wymienieni zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie tej rozprawy. Po przeprowadzaniu przewodu sądowego bez

udziału skazanego i jego obrońcy, sąd rejonowy wydał następnie zaskarżony kasacją wyrok łączny (protokół rozprawy – k. 27).

Z powyższych okoliczności jednoznacznie wynika, że skazany M.G. nie został w sposób prawidłowy zawiadomiony o terminie rozprawy. Skoro bowiem sąd rejonowy dysponował informacją o pobycie skazanego w konkretnym zakładzie karnym w jednym z krajów Unii Europejskiej, to zgodnie z dyspozycją art. 134 § 2 k.p.k. winien był (po ewentualnym zweryfikowaniu tej informacji i uzyskaniu szczegółowych danych adresowych) doręczyć skazanemu zawiadomienie o terminie rozprawy za pośrednictwem administracji tego zakładu tym bardziej, że we wniosku obrońcy nie wskazano żadnego innego sposobu i miejsca doręczania pism sądowych dla skazanego. Wysłanie korespondencji sądowej kierowanej do skazanego na adres kancelarii prawnej obrońcy nie znajduje w realiach niniejszej sprawy zarówno faktycznej, jak i prawnej podstawy. Również w protokole rozprawy sąd rejonowy nie wskazuje trybu, w jakim uznał, że skazany został w niniejszej sprawie prawidłowo zawiadomiony o terminie dokonywanej czynności procesowej. W tym względzie podzielić należy przyjęte w orzecznictwie i doktrynie stanowisko, że doręczenie przesyłki zawierającej zawiadomienie o rozprawie, kierowane do oskarżonego (odpowiednio też skazanego) przebywającego w zakładzie karnym, powinno następować w myśl unormowania zamieszczonego w art. 134 § 2 k.p.k. i tylko w tym trybie może wywołać skutek w postaci prawidłowego zawiadomienia oskarżonego (skazanego) o tej czynności (zob. m.in. wyroki SN: z 13 sierpnia 2014 r., III KK 216/14, z 1 stycznia 2013 r., IV KK 140/12; K. Sychta [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. J. Zagrodnik, Warszawa 2024, art. 134). Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego stwierdza się – i pogląd ten zasługuje na akceptację – że treść art. 134 § 2 k.p.k. nie różnicuje sytuacji osób pozbawionych wolności na terenie kraju oraz przebywających w zakładach karnych za granicą. Skoro ustawodawca przewidział odrębny tryb doręczania pism procesowych osobom pozbawionym wolności (art. 134 § 2 k.p.k.), to również w odniesieniu do osób przebywających w warunkach izolacji za granicą (zwłaszcza, gdy miejsce ich pobytu jest organowi znane) – nie jest skuteczne ograniczenie się do instytucji doręczenia w innym trybie (zob. wyrok SN z 20 czerwca 2018 r., IV KK 437/17, OSNKW 2018, nr 10, poz. 63). Uprawniony jest zatem wniosek, że pominięcie przez sąd rejonowy

trybu doręczenia przewidzianego w art. 134 § 2 k.p.k. w stosunku do M.G., jako osoby pozbawionej wolności, oznacza w istocie brak zachowania prawidłowej formy powiadomienia go o terminie rozprawy w przedmiocie wydania wyroku łącznego, co jednocześnie musi skutkować uznaniem, że obowiązek wynikający z treści art. 117 § 1 k.p.k. nie został prawidłowo zrealizowany. Ta zaś konkluzja, w połączeniu z okolicznością niestawiennictwa skazanego na rozprawie, implikowała konieczność odstąpienia od przeprowadzenia tej czynności (art. 117 § 2 k.p.k.).

W tym stanie rzeczy niezastosowanie właściwego trybu zawiadomienia skazanego M.G. o terminie rozprawy w przedmiocie wydania wyroku łącznego i ostatecznie rozpoznanie sprawy bez jego udziału – a nadto przy braku stawiennictwa jego obrońcy – rażąco naruszało prawo skazanego do obrony (art. 6 k.p.k.). M.G. pozbawiony został bowiem możliwości zaprezentowania własnego stanowiska choćby na piśmie, czy też złożenia dodatkowych oświadczeń lub wniosków, tym bardziej, że w toku postępowania o wydanie wyroku łącznego nie miał on w istocie kontaktu z reprezentującym go obrońcą, co potwierdza treść oświadczenia adw. A.H. złożonego na polecenie sądu w związku z postępowaniem zainicjowanym Europejskim Nakazem Aresztowania (k. 169). Słusznie akcentuje również skarżący, że brak należytego zawiadomienia M.G. o terminie rozprawy, pozbawiał go *de facto* możliwości skorzystania z instrumentu przewidzianego w art. 451 k.p.k. w zw. z art. 573 § 2 zd. drugie k.p.k., tj. prawa do złożenia wniosku o sprowadzenie skazanego na rozprawę. Chociaż sąd nie jest zobligowany do uwzględnienia takiego wniosku, to jednak uruchomienie mechanizmu przewidzianego w art. 451 k.p.k. w zw. z art. 573 § 2 zd. drugie k.p.k. gwarantuje, że w rozprawie musi uczestniczyć albo skazany, gdy wyrazi taką wolę, albo jego obrońca, gdyż w wypadku nieuwzględnienia wniosku skazanego o sprowadzenie na rozprawę, udział w niej obrońcy – zarówno z wyboru, jak i z urzędu – jest obowiązkowy (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2025, art. 573; wyrok SN z 31 sierpnia 2005 r., V KK 58/05, OSNKW 2005/11, poz. 113; wyrok SN z 21 lipca 2020 r., III KK 120/20).

Stwierdzić zatem należy, iż naruszenie obowiązku należytego zawiadomienia skazanego o terminie czynności procesowej stanowi bez wątpienia rażącą obrazę prawa, mogącą mieć istotny wpływ na treść wyroku, albowiem możliwość

przedstawienia na forum rozprawy argumentów wspierających złożony wniosek o wydanie wyroku łącznego, została w odniesieniu do skazanego M.G. *de facto* wyłączona. Procedowanie w tych warunkach – i to przy nieobecności obrońcy na rozprawie – w poważnym stopniu musiało wpłynąć na ocenę rzetelności postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Choć w tym postępowaniu zasadnicze znaczenie mają kwestie prawne dotyczące rozstrzygnięcia w przedmiocie istnienia warunków do połączenia określonych kar, to jednak nie można wykluczyć, że udział skazanego w tym postępowaniu oraz jego ewentualna aktywność mogłyby mieć znaczenie dla decyzji sądu o wymiarze kary łącznej, tym bardziej, że w zaskarżonym wyroku wysokość orzeczonej sankcji bliska była górnym granicom jej dopuszczalnego wymiaru.

Stąd też konieczne było uwzględnienie kasacji Prokuratora Generalnego i tym samym uchylenie zaskarżonego nią wyroku wraz z dyspozycją przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sulęcinie. Organ ten procedując powtórnie uwzględni powyższe uwagi i stosownie do aktualnej sytuacji prawnej skazanego M.G. zagwarantuje mu realizację prawa do obrony, respektując treść art. 573 § 2 k.p.k. oraz art. 117 § 1 i 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Paweł Kołodziejski

Marek Siwek

Igor Zgoliński

[WB]